

9. C.M. van Heyzelendoorn, *Is het waar, dat het Reglement van 1869 een statuut is?* Leiden: D. Donner, 1888; 20 p.[Br. 1243, Br. L 102]

C.M. van Heyzelendoorn, Christelijke Gereformeerde ouderling te Rotterdam, was later afgevaardigde naar de Christelijke Gereformeerde synode in 1891 en 1892. In deze brochure komt hij op tegen de bewering van Kuyper c.s., dat het Reglement van 1869 een 'Statuut' zou zijn, op grond waarvan overheidserkenning is verkregen. Hij loopt de wetgeving op dit punt na en concludeert, dat de Christelijke Gereformeerde Kerk geen staatstoestemming nodig heeft, en dat het Reglement van 1869 door de regering slechts 'voor kennisgeving' is aangenomen. Omdat er van een 'statuut' geen sprake is, moeten de dolerenden van het Reglement geen struikelblok voor de Vereniging maken. De schrijver staat, ondanks zijn bedenkingen, positief tegenover de toenaderingspogingen.

10. [Ph.J. Hoedemaker], *De leer en de practijk der afgescheidenen en doleerenden in strijd met de heilige schrift, aangetoond uit de geschriften van W. à Brakel, Borstius, Calvijn, Koelman, Voetius en anderen*; uitgegeven door het hoofdbestuur van de Confessionele Vereeniging. Sneek: J. Campen, [1888]; 46 p.

Van deze titel zijn vier drukken bekend. Vanaf de tweede druk verschenen onder de titel: *Hoe oordeelt de Heilige Schrift en hoe oordelen de Gereformeerde Vaderen over Scheiding en Doleantie?* De auteur wordt niet vermeld, maar blijkt uit *Dr. Ph.J. Hoedemaker 1868-1908. Gedenkboek ter gelegenheid van zijn 40-jarige ambtsbediening*, Leiden 1908, p. 252. In het voorwoord worden drie groepen die zich op de gereformeerde belijdenis beroepen onderscheiden: afgescheidenen, dolerenden en confessionele hervormden. Dat de eerste twee samen als 'ware Gereformeerde Kerken' naar buiten willen treden, stoort de confessionelen. In vraag-en-antwoord-vorm komt een groot aantal bedenkingen aan de orde, met aanhaling van de in de titel genoemde theologen.

11. A. Littooi, *Vereeniging van de Nederduitsch Gereformeerden (Doleerenden) en de Chr. Gereformeerden*. Middelburg: F.P. D'huy, [1888]; 24 p.

Littooi ontvouwt in deze brochure zijn hoofdbezwaar tegen de dolerenden, namelijk dat zij zich niet duidelijk afzonderen van de Nederlandse Hervormde Kerk. Hierdoor blijven zij verantwoordelijk voor de duizenden modern-hervormde lidmaten (p. 12-14). Met dolerenden die Nederlandse Hervormden blijven wil Littooi niet samen: 'Ik kan er niet aan meedoen, al kost het de